

N:o 16.

Ank. till Riksd. Kansli d. 9 April 1868, kl. 7 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om förnyade stadganden rörande Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Uti motion N:o 80 inom Första Kammaren har Herr *C. F. Wærn*, efter en historisk framställning af det sätt, på hvilket Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden blifvit ordnade dels genom den s. k. Mellan rikslagen den 24 Maj 1825, dels genom de tillägg och förändringar i densamma, som genom Kongl. Bref och Förordningar den 21 December 1840, den 25 Februari 1843, den 4 Maj 1852, den 6 Juni 1854, den 12 Februari 1858, den 12 Juli 1860, den 15 November 1861 samt den 6 Juni och 3 September 1867 åstadkommits, samt af de försök, som vid olika tider blifvit gjorda att genom särskilda komitéer få undanröjd en eller annan af de olägenheter, som voro mest i ögonen fallande, hemställt, att Riksdagen ville uttala sig om vissa grundsatser för ordnandet af ifrågavarande förbindelser samt hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t ville om dem höra såväl Kongl. Norska Regeringen som det Svenska Stats-Rådet, och derefter till nästkommande Riksdag och Storthing i nåder framlägga förslag till nya stadganden om Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart.

Såsom sådana grundsatser har motionären föreslagit:

“att all åtskilnad i afseende på tullpligtighet för samma varor, ehvad de landvägen eller sjöledes införas från det ena riket till det andra, upphäfves, att utförselstull eller transitoavgift ej må uppbäras och utförselspremie ej beviljas vid utförsel af en vara från det ena riket till det andra, samt drawback endast i det fall medgifvas, att varan icke i det andra riket åtnjuter någon tull-lindring;

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 5 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

att utförelsestull ej heller må affordras en i det ena riket alstrad eller tillverkad vara vid utförelse till utlandet från det andra rikets hamnar;

att tull enligt den taxa, hvart land för sig antager, bör erläggas af alla utländska varor, samt äfven af i det ena riket alstrade eller tillverkade: socker och sockertillverkningar, tobak och tobakstillverkningar samt brännvin och sprit vid införelse i det andra riket;

att utom nyssnämnda alla i det ena landet alstrade eller tillverkade varor skola i det andra vara tullfria;

att tullfrihet vid resor öfver gränsen för medhafda mindre quantiteter af tullpligtiga varor fortfarande medgifves;

att likaledes transitorätt fortfarande bibehålles;

att det ena rikets fartyg, ehvad de äro i det riket byggda eller naturaliserade, i det andra riket behandlas såsom inhemska; samt

att det ena rikets fartyg må inom det andra rikets område idka fraktfart“;

hvarjemte vid motionen fogats ett förslag till ny Mellan-rikslag, i afseende å hvilket motionären dock förklarar, att han icke ansåge detsamma eller något annat förslag nu lämpligen böra af Riksdagen i detalj pröfvas.

Under den öfverläggning, som inom Första Kammaren föregick motionens remiss till Bevillnings-Utskottet, och af hvilken Utskottet tagit kännedom, synas samtliga talare hafva varit ense derom, att handelsförhållandena Sverige och Norge emellan borde ordnas på andra grunder än de nu tillämpade, hvar emot man skiljt sig såväl i afseende å lämpligaste formen för ett sådant ordnande, som i afseende å sättet för dess tillvägbringande. I allmänhet tyckes man dock hafva varit ense derom, att den enda väg, som med hopp om framgång kunde beträdas, vore underhandlingarnes, samt att, för att icke dessa skulle försvåras eller omöjliggöras, Riksdagen icke borde fatta några positiva beslut, utan endast i mera allmänhet yttra sig rörande hufvudgrunderna för blifvande öfverenskommelse.

Utskottet anser sig icke behöfva här återgifva den mångsidiga utredning, som ifrågavarande motion innehåller, angående de flera under numera förändrade förhållanden anmärkningsvärda brister, hvilka vidlåda gällande lagstiftning rörande de förenade rikenas ömsesidiga handel och sjöfart. Dessa brister, redan länge insedda och öfverklagade, måste blifva kännbarare och menligare i samma mån, som mångfaldigade och förbättrade land- och sjövägskommunikationsmedel erbjuda rikligare och bekvämare tillfällen till en liffigare samfärdsel emellan folken, samt behofven att tillgodogöra sig en sådan samfärdsel och begreppen om rättmätigheten af större frihet dertill allmännare kännas och erkännas. Till hvad motionären i dessa hänseenden anført, och hvori Utskottet för sin del hufvudsakligen instämmer, vill Utskottet ytterligare

lägga erinran om det otillfredsställande sätt, hvarpå den för handeln vigtiga transitorätten, ehuru först år 1860 medgifven, finnes ordnad. I sjelfva transitorättens natur ingår friheten att öfver ett land till ett annat införa utländska oförtullade varor, utan att dessa varor i det land, hvaröfver införseln sker, underkastas någon tullundersökning eller annan kontroll, än som erfordras för att förekomma att en varupacka under transiteringen öppnas och att innehållet kvarstadnar i det transiterade landet; men transitorätten emellan de förnede rikena är deremot underkastad det vilkor, att godset skall undergå fullständig undersökning, vägning, mätning eller räkning i det land, öfver hvilket transiteringen eger rum. Det ligger dock för öppen dag, att ett sådant vilkor, som föranleder uppehåll, kostnader af flera slag och stundom skada å sjelfva varorna vid deras ompackning, måste i väsendtlig mån motverka de fördelar, som med transitorätten afses och som eljest otvifvelaktigt kunde för de förenade rikenas handelsgemenskap blifva af ökad betydelse, i den mån nya kommunikationsanstalter tillkomma samt synnerligen sedan genom fullbordande af nordvestra stambanan Svenska och Norska jernvägarne komma att bilda en oafbruten och beqväm kommunikation emellan många vidt skiljda handels- och hamnplatser, af hvilka flera under vintermånaderna äro utestängda från all sjöväga tillförsel.

Jemväl på detta skäl instämmer Utskottet i det hyfvudsyfte motionen angifver, eller att en af omständigheterna högeligen påkallad omarbetning af Mellan-rikslagen måtte så skyndsamt som möjligt varda utförd och de förenade rikenas national-representationer till pröfning förelagd.

Deremot kan Utskottet icke dela motionärens mening derom, att Riksdagen redan nu borde uppställa några vissa allmänna grunder för det förslag rörande förnyadt ordnande af Sveriges och Norges handels- och sjöfartsförhållanden, som man önskar få framlagdt. Sådana på förhand uppställda grunder i en fråga, som endast på underhandlingens väg kan lösas, skulle nemligen, enligt Utskottets tanke, snarare kunna motverka än främja en lycklig lösning och skulle måhända till och med i viss mån lägga band på Riksdagens egen fria pröfning, då frågan, fullständigt utredd, förekommer till slutligt afgörande.

Lika litet synes Riksdagen böra uttala någon bestämd mening om det sätt, hvarpå ett sådant förslag lämpligast må kunna tillvägabringas, vare sig genom omedelbara förhandlingar emellan Svenska och Norska Regeringarne eller genom underhandlingar emellan särskilde fullmäktige eller komiterade, hvilket allt Kongl. Maj:t är i tillfälle att bäst bedöma.

Utskottet anser sig följaktligen, med anledning af Herr Wærns omförmalda motion, nu endast böra hemställa,

att Riksdagen måtte genom underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i förnyadt öfvervägande frå-

gan om ett sådant ordnande af Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, att samfärdseln emellan brödrafolken måtte till ömsesidig fördel i möjligaste måtto underlättas och främjas; samt att Kongl. Maj:t tacktes för näst sammanträdande Riksdag och Storting framlägga förslag i detta ämne.

Stockholm den 9 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Alb. Ehrensvärd.

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli d. 11 April 1868, kl. 11. f. m.

Memorial, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut angående tullbevillningen.

Inventarier, skepps, m. m. Uti sitt Betänkande N:o 4 angående tullbevillningen har Bevillnings-Utskottet föreslagit under punkten 9: att så väl *inventarier, skepps*, nya, ej specificerade, icke hänförliga till husgerådssaker eller beklädnadspersedlar, som de under rubriken *jern, smidt eller valsadt* upptagna artiklarne *ankare, kettingar, kettingsstoppare, krokar, armbultar, draggar, roderjern* och *skeppsknän* jemte *tågvirke, nytt*, må medgifvas tullfri införsel; samt att så väl de rubriker, under hvilka dessa artiklar finnas i taxan upptagna, som äfven § 8 taxeunderrättelserna må erhålla den lydelse, Betänkandet N:o 4 bifogadt transsummeradt taxeförslag utvisar; och har detta förslag blifvit af Första Kammaren bifallet, men af Andra Kammaren afslaget, hvarför Utskottet får hemställa, att Andra Kamma-